

SOORT ZOEKT SOORT

En ook nog:
Opgelet, daar komen de scharrelende kinderen!
Fietsen tussen Eeklo en Assenede
Op stap voor onze boerenvogels

foto: Ludo Goossens. Hoofdprijs internationale fotowedstrijd ARGUS, 2011.

Beste lezer,

Iedereen heeft wel een passie. De één houdt van zingen in een koor, de ander is een fanatiek sporter. Sommige mensen hebben een passie voor natuur en landschap. Onder hen zijn er die gefascineerd zijn door een bepaalde soort. Ze willen over die soort zo veel mogelijk te weten komen, ze zoveel mogelijk observeren in de natuur en zich inzetten voor het behoud ervan. Soort zoekt soort.

In dit nummer vind je enkele inspirerende getuigenissen van deze mensen. We komen te weten wat hen drijft en hoe ze zich precies inzetten voor hun favoriete soort.

Misschien voel je je geïnspireerd door die verhalen. En voel je het kriebelen om mee te werken aan één van de diverse initiatieven in het Meetjesland die gericht zijn op het behoud van onze typische Meetjeslandse natuur en landschap. In deze landschapskrant kom je daar meer over te weten. Veel leesgenot!

Geert De Roo,

Voorzitter Regionaal Landschap Meetjesland vzw

Boeren en heren in het landschap

De transformatie van natuurlijk tot cultureel landschap, gezien vanuit de archeologie

VOORDRACHT - Prof. dr. Wim De Clercq - CC Herbakker Eeklo – 20u

Het huidige landschap in het Meetjesland en de omringende gebieden is het product van een complex samenspel dat zich gedurende duizenden jaren tussen mens en natuur afspeelde. Veel klemtonen in het huidige landschap werden immers reeds diep in het verleden door boeren en ontginners gelegd. Dit in tijden waarover geen of amper geschreven bronnen of kaarten bestonden.

Wim De Clercq is docent Archeologie van de Historische perioden van Noordwest Europa (Romeinse tijd tot en met Post-Middeleeuwen) aan de Gentse Universiteit. Hij laat tijdens de lezing onder meer zien hoe, door de sterke toename van het archeologisch onderzoek en het gebruik van nieuwe technieken voor de landschapsarcheologie, een nieuw en vooral breder inzicht ontstaat in de geschiedenis van de regio tussen Gent en Brugge.

Praktisch : Gratis deelname - vrijdag 7 juni
CC De Herbakker, Pastoor De Nevestraat 10, 9900 Eeklo
20u (deuren 19u45)

Interesse? : Schrijf snel in! 050/70 00 42 of info@RLM.be

Luchtfoto van twee verdwenen ontginnersboerderijen uit de volle Middeleeuwen te Maldegem-Kleit. Bij droogte blijven de gewassen die wortelen op de vroegere walgracht, langer groen. Dit laat toe om de 1000 jaar oude hoeves vanuit de lucht te herkennen. (Foto: W. De Clercq, Vakgroep Archeologie, Universiteit Gent).

De oudste gekende ploeg in België werd gevonden in Evergem (600 vChr, foto: Vakgroep Archeologie, Universiteit Gent)

Opgelet, daar komen de scharrelende kinderen!

Je eens lekker vuil maken in de modder, dammetjes aanleggen in de beek, van heuvels glijden en je geheime kamp bouwen naast je favoriete klimboom... Dat is nog eens écht spelen! Maar er wordt tegenwoordig veel minder buiten gespeeld en iPads, videospelletjes en andere elektronica zijn in iedere huiskamer aanwezig. Met onze drukke agenda's rest er nog weinig tijd om "gewoon te spelen".

Is buiten spelen niet meer cool? Iedereen die wel eens samen met de kinderen gaat ravotten beseft dat dit niet zo hoeft te zijn. Bovendien heeft het buiten ravotten juist een positieve invloed op de ontwikkeling van onze jeugd. Het maakt kinderen zelfstandiger, want met vallen en opstaan leren ze zelf risico's inschatten. Door te rennen, klimmen en klauteren leren ze hun fysieke mogelijkheden kennen en de omgang met andere kinderen uit de buurt helpt om hun sociale vaardigheden te oefenen.

Natuurlijke speelruimten

Om het buitenspelen te stimuleren werkte RLM samen met de regionale jeugddienst Meetjesman de voorbije 2 jaar aan de realisatie van natuurlijke speelruimten. In vijf pilootprojecten namen Meetjeslandse gemeenten hierbij het voortouw. Er werden diverse speelse workshops en activiteiten georganiseerd en samen met de jongeren werden twee plantacties georganiseerd.

Zo werden in de loop van november 2012 beplantingswerken uitgevoerd aan de nieuwe jeugdlokalen in Waarschoot. Gedurende twee weekends werden op het heuvelrijke terrein 66 bomen, 17 fruitbomen, 1100 haagplanten, 2645 planten bosgoed en 52 planten kleinfruit aangeplant. Nu de lente in het land is en de jonge aanplant ontkiimt, kunnen de jeugdbewegingen voor de eerste keer op ontdekkingsstocht gaan in hun natuurlijke speelruimte.

Ook in Oosteklo werden we ondersteund door jonge tuinaannemertjes voor de aanplant van hun terrein aan de nieuwe jeugdlokalen. Verscholen tussen de heuveltjes en de jonge aanplant staat een wilgenhut die tijdens de winter samen met de jeugdbewegingen werd gebouwd.

Deze lente is er in Lovendegem (Kort Eindeken) eveneens de opening van een nieuw buurt- speelterrein. De kinderen kunnen er ravotten in een doolhof van liguster en een klein hazelaarbos. Er is een zithoek voor de kleinsten en enkele speeltoestellen zijn geïntegreerd in een landschap van heuveltjes.

Het Meetjesland is weer een pak leuke speelplekken rijker!

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Speel er op bos!

Feest in het bos! Speciaal voor gezinnen valt er op 7 juli van alles te beleven in Het Leen:

- bospicknick met animatie
- bospoppenkast
- bouw je eigen bijenhotelletje
- survivalparcours
- waterbeestjes vangen
- en nog veel meer leuks...

allemaal begeleid door enthousiaste monitoren

Afspraak:

provinciaal domein Het Leen,
Gentsesteenweg 80, 9900 Eeklo,
picknick om 12u,
activiteiten van 13u tot 18u

WWW.RLM.BE, 050 70 00 42

Een organisatie van BOS+,
Gezinsbond,
Natuurpunt en Partners Meetjesland,
provinciaal domein Het Leen,
Regionale Jeugddienst Meetjesland
en RLM

Fietsen tussen Eeklo en Assenede

Een prachtig lange-afstandsfietstraject verbindt binnenkort Eeklo met Assenede, en doorkruist hiermee een mooi stukje Meetjesland. De Provincie Oost-Vlaanderen, de gemeenten Assenede, Kaprijke en de Stad Eeklo slaan de handen in elkaar.

Spoorlijn 55A tussen Zelzate en Eeklo werd in gebruik genomen in 1871 en opnieuw afgeschaft voor personenvervoer in 1950. Pas in 1965 kende ook het goederenverkeer tussen Eeklo en Kaprijke een einde.

Deze spoorlijn sluit aan op de toeristische spoorlijn tussen Eeklo en Maldegem. Tussen Maldegem en Brugge werd de oude spoorwegbedding reeds in de jaren '80 ingericht als fietspad, onder de naam 'Abdijenroute'. Een goede beslissing, zo blijkt uit het intensieve gebruik door toeristen, buurtbewoners en schoolgaande jeugd.

Op 16 december 2012 werd opnieuw een stukje fietspad geopend in het Meetjesland: op de bedding van voormalige spoorlijn 55A, die Zelzate met Eeklo verbindt, kan er nu ook tussen Eeklo-station en de Oostveldstraat gefietst worden, net als tussen Bassevelde en Zelzate.

Met de aanleg van een laatste 'missing link' op grondgebied Kaprijke wordt binnenkort deze trage (snel)weg tussen Eeklo en Zelzate een goed alternatief op de drukke verkeersassen.

RLM versterkt dit groene lint samen met de betrokken gemeentebesturen. Bomen, struweel en houtkanten flankeren voortaan het nieuwe traject. Zo geniet de fietser én de natuur van een nieuwe verbinding in het landschap!

Gegronde boomgaarden: fruit van bij ons

Kerrebroekse pruim, Trezeke Meyer's, Pladei, Rambour Mortier, Donderpeer, Dijzeling... Het dondert in Keulen, of klinkt dit u bekend in de Meetjeslandse oren?

Van januari 2013 tot juni 2015 zet RLM het Meetjeslandse hoogstamfruit in de bloemetjes.

Wie goed zoekt en rondkijkt vindt, verspreid in het Meetjesland, 'relicten' van oude boomgaarden: hoogstammige fruitbomen met een eigen naam. Je treft ze aan op het erf, de huisweide, soms ook in open landschap. Traditioneel fleuren ze de woning op met hun uitbundige bloei en heerlijke vruchten. Is er heimwee bij landbouwers en inwoners van het Meetjesland, bij het zien van deze fruitbomen die getuigen van het verleden? RLM vermoedt van wel!

Bron: uittreksel Ferrariskaart, Koninklijke Bibliotheek

Is achterstallige snoei wenselijk in uw oude boomgaard, of is er plaats voor heraanplant met jonge bomen? Vertel het ons!

Uw oude bomen zorgen voor de bestuiving van jonge bomen, en als je een zeldzame fruitboom hebt kunnen we hem op naam proberen brengen, of zelfs vermeerderen. Hoogstamfruit verdient immers een nieuwe plaats in het landschap.

ELI.VANDECASTEELE@RLM.BE, 0479 85 29 04

Soort zoekt soort

Heb je ook een boontje voor een of andere soort in de natuur? Wellicht doe je er ook iets voor. Van nestkastjes hangen voor de 'huismees' tot een heuse thesis schrijven over een zespotig kriebelbeest. Vier Meetjeslanders tonen op deze bladzijde hoe ze zich verbonden voelen met hún soort, er veel vrije tijd in steken op eigen houtje, actief samen werken met Regionaal Landschap Meetjesland of een natuurvereniging. Over passie gesproken!

Pieterjan Dhont bestudeert als JNM-er (Jeugdbond voor Natuur en Milieu) vleermuizen. Hij werkte ook samen met RLM in een vleermuizenproject.

Mijn interesse voor de natuur werd sterk aangewakkerd in de JNM. Daar gingen we winterslapende beesten of kolonies zoeken, met de bat(=vleermuizen)detector rondlopen en vleermuizen vangen. Vorig jaar richtten we met een bende jongeren 3 bunkers in als vleermuizenreservaat langs de vaart in Maldegem. Megacool!

Om de vonk over te zetten op andere mensen organiseren we weekendjes met de JNM.

Soms doen we echte vondsten. Zo hadden we een primeur tijdens een schitterende avond in de streek van de Viroin. Daar deden we de eerste vangst in België van de kleine dwergvleermuis! 10 dagen later ontdekte ik er toch wel nog één achter een luik bij mij thuis zeker! Let op: om vleermuizen te vangen moet je wel een vergunning en een rabiësinenting hebben! Don't try this at home!

Frank Van De Keere is lid van de kerkuilen groep en controleert broedb kerkuilen, grotendeels geplaatst

De kerkuil staat als schitterende muizenjager in de voedselketen, waardoor hij ons een schat aan informatie oplevert over hoe het met onze natuur gesteld is. Toen ik voor de eerste keer oog in oog stond met deze mythische vogel, raakte ik onmiddellijk gefascineerd. Het kwam actie!

Ik controleer nu de kerkuilbakken in Maldegem samen met Erik Colpaert. Verder doe ik het onderhoud, verzamel data voor onderzoek en soms plaats ik bakken op nieuwe locaties.

Zowat 75% van alle kerkuilen overleeft hun eerste levensjaar niet. Het is een veld van veldvrijheid.

voldoening wanneer ze later (door hun roep) worden. Zo

worden. Zo

Paddepoezen

in Knokke

kreeg in

Lapsche

nest

jong

Foto's: Martine Storm

nwerk- akken van st door RLM.

aan de top van de
n informatie levert
k in een affandse
stond met deze
rd. Van interesse

n met vogelringer
hel ik braakballen
e locaties.

iljongen haalt het
et geeft dan ook veel
er jongen uitvliegen en
(ing) elders gesignaleerd
werd een jong dat in
le geringd werd,
ke teruggezien en
hij vervolgens in
heure een
van 4
gen.

Pieter Jan Meire in- stalleerde een steenuil nestkast

De aandacht voor de Meetjeslandse fauna & flora is
me met de paplepel ingegeven, maar bij de vogels boeide
de steenuil mij toch iets meer. Zijn felgele "allesvolgende"
ogen, braakballen, herkenbare "roep" en aanwezigheid in onze
boomgaard zorgen ervoor dat ik voor de steenuil net iets meer
aandacht heb. Misschien heb ik als kind ook wat teveel naar de
fabeltjeskrant gekeken...

Vier jaar geleden heb ik, met de steun van RLM, een steenuil
nestkast geïnstalleerd in een notelaar. Daarnaast lieten we
onze hoogstamboomgaard herstellen met streekeigen
soorten, werden enkele hagen aangeplant en
werd de poel uitgediept. Ook zaaiden we
een bloeiende akkerrand in. Deze winter
werd ook de knotwilgenrij vervolledigd.

Allemaal kleine maatregelen die niet
specifiek bedoeld zijn voor de steenuil,
maar die hij blijkbaar wel weet te
appreciëren. We hebben ook
een kerkuilenbak, waar de ...
steenuil een uiltje in knapt!

foto: K. Buysse

Walter De Smet werkt mee aan een onderzoek (INBO, Instituut voor natuur- en boson- derzoek) naar de verspreiding van de brui- ne kiekendief

Mijn interesse voor bruine kiekendieven heb ik al van
kinds af. Aanvankelijk was het een zeldzame vogel, maar
in de jaren '80 en '90 werd de soort in het krekengebied een
vertrouwde verschijning. Vooral de spectaculaire baltsvlucht
(verleidingsgedrag om de partner te overhalen te paren) maakt
nog steeds indruk op mij. Vroeger zag je in het voorjaar regelmatig
tot 10 dansende kiekendieven in de lucht, een waar feest!

Sindsdien is de soort opnieuw sterk achteruitgegaan en dreigen we
hem als broedvogel kwijt te raken. Daarom is het van belang om
de soort intensief, maar vanop afstand, te volgen, zoals we
in een lopend bruine kiekendiefproject van het INBO
doen. Als ze nestelen in graan en we kunnen de
plaats vinden vóór de oogst, kunnen we de
jongen redden. RLM contacteert dan
de betrokken landbouwers om de
nestplaatsen te vrijwaren, zodat
de jongen veilig kunnen
uitvliegen.

foto: A. Ansellin

foto: H. Castelljns

Bij het kriecken in de krekken...

2^e Dauwtrip

Bij het kriecken van de dag vertrekken verschillende wandelingen met gidsen. Kies zelf je tocht:

Stilfiewandeling: met stukje reuzenkano, ook voor gezinnen met kids

Poëziewandeling: met stukje huifkartocht

Natuurfotografiewandeling: Ludo Goossens toont je alle tips en tricks!

Aansluitend brunch met streekproducten

Trefpunt: half 6 aan provinciaal sportcentrum De Boerekreek, Sint-Jansstraat 132, 9982 Sint-Jan-in-Eremo

i EN INSCHRIJVEN: 050 70 00 42,
INFO@RLM.BE OF 09 377 93 00, INFO@NPMEETJESLAND.BE
WWW.NPMEETJESLAND.BE / WWW.RLM.BE

foto: Ludo Goossens

Een boom maakt het verschil

Bedankt, gemeentebesturen van Sint-Laureins en Maldegem: Op initiatief van RLM werden twee nieuwe hoekbomen aangeplant bij de kruispunten van wegen.

Oriënteer je voortaan op deze nieuwe herkenning-punten in het landschap!

Foto: Bevende Hazelaar, kruispunt Meistraat-Wittehoer, Waarschoot

Ik wil een kikkerpoel!

Wil je zelf ook een paradijsje voor kikkers, padden en salamanders?

Amfibieën hebben voldoende waterpartijen in de buurt nodig om zich te kunnen verspreiden.

Door in de buurt van reeds bestaande poelen of vijvers nieuwe poelen te graven of te herstellen, geven we amfibieën de kans om aan 'poelhopping' te doen, zodat ze nieuwe kansen krijgen om zich voort te planten. Het meest geschikt daarvoor zijn weidepercelen met ruimte voor een poel van ongeveer 100m².

Contacteer ons wanneer je een geschikte locatie kent! Wij komen dan een kijkje nemen, zorgen voor de noodzakelijke vergunning en subsidie via een nieuw soortenbeschermingsproject, ondersteund door de provincie Oost-Vlaanderen.

i HELENE.QUIDE@RLM.BE OF 0474/55 61 73

Met de fiets door het bos of langs een kanaal, tussen de weiden of de krekken? Het kan allemaal op de Meetjeslandse Gordel. Tijdens de 8ste editie kan je bovendien een heleboel extra activiteiten ontdekken langs trage wegen.

Kies op één van de startplaatsen een route en trap op eigen tempo een lange of korte fietslus. Starten kan je tussen 10u en 15u in Zomergem, Eeklo, Aalter, Ursel, Evergem en Merendree. Je kan kiezen tussen zeven verschillende routes met een eigen thema en traject.

Tijdens de fietstocht kan je genieten van open tuinen en demonstraties, infostanden en animatie. Vergeet ook niet om te genieten van een drankje en pik een extra activiteit of een optreden mee op het centrale startpunt in basisschool 'De Zandloper' in Zomergem.

Organisatie: Natuurpunt en Partners Meetjesland, de Meetjeslandse afdelingen van Natuurpunt en RLM, Toerisme Meetjesland, Agentschap voor Natuur en Bos, Velt, Bioforum en heel wat andere partners.

i WWW.MEETJESLANDSEGORDEL.BE - 09 377 93 00
INFO@MEETJESLANDSEGORDEL.BE

foto: Ludo Goossens

Boeren in de Kapelpolder dragen zorg voor de akkervogels!

Vanaf 2013 starten 6 landbouwers in de Kapelpolder te Assenede met een 8-tal ha maatregelen om akkervogels aan voedsel te helpen tijdens de winter en een nestplek te geven in de zomerperiode. Dit is een primeur, want het is de eerste beheerovereenkomst voor akkervogels in Oost-Vlaanderen.

De landbouwers met percelen in deze polder konden dit type beheerovereenkomsten enkel sluiten als er voldoende landbouwers deelnamen en er voldoende ha aan maatregelen werden genomen. Dergelijke projecten voor akkervogelmaatregelen zijn ook enkel mogelijk in daartoe afgebakende gebieden die geschikt zijn voor akkervogels. Onder impuls van de bedrijfsplanner en met samenwerking van RLM en Eco² is de realisatie van deze overeenkomst een feit!

Door een beheerovereenkomst (steeds voor een periode van 5 jaar) te sluiten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) krijgen landbouwers financieel een duwtje in de rug en stimuleren ze de biodiversiteit op hun percelen.

Eén van die maatregelen voor akkervogels is het telen van een voedselleverend gewas. Dat gewas (meestal tarwe) blijft tijdens de winter behouden op het veld en dient als voedsel voor de overwinterende akkervogels. Zo wordt een hoge sterfte in de winterperiode vermeden. Typische akkervogels die hier dankbaar gebruik van maken zijn o.a. de veldleeuwrik. Vele van deze soorten kennen de laatste decennia een sterke achteruitgang (tot meer dan 90%!) in Vlaanderen en zelfs heel West-Europa.

Naast het voedselleverend gewas leggen de landbouwers ook gemengde grasstroken aan die de akkervogels in de zomerperiode aan een geschikte nestplek met voldoende voedsel moet helpen. Deze grazige stroken in het midden of aan de rand van de akkers krijgen dan ook een specifiek maaibeheer. De stroken bestaan uit 2 evenwijdige deelstroken die op een verschillend tijdstip worden gemaaid. De variërende breedte van deze duoranden is afhankelijk van de grootte van het perceel.

Doordat landbouwers deze maatregelen nemen en samenwerken, krijgen de akkervogels alle kansen om te overleven en ontstaat een win-win voor natuur en landbouw!

i CAROLINE.BEELE@VLM.BE OF 0499 59 35 61

In deze strip voeren we de lezer mee met onze natuurmedewerkster H  l  ne. Samen met vrijwilligers zet zij zich in voor de bescherming van de "boerenvogels", die zo typisch zijn voor het Meetjeslandse boerenlandschap.

H  l  ne
Quid  

Patrick
Focke

Danny
Camerlinck

Een
"vogelaar"

Op stap voor onze boerenvogels

We arriveren bij de familie Focke,
die een vee­teelt­bedrijf heeft

Nieuwe zwaluwnestjes afgeven...
blijkbaar een leuke bedoening...

Bij de bestaande nestjes worden
de kunstnestjes direct ingepalmd
door insectenverslindende,
kwetterende luchtacrobaten!

Even bijpraten onder
de knotwilg met steenuilenkast

Een steenuilenkast is
een prefab loft annex terras­je
voor muizen­vanger...

...het steenuiltje!

foto: K. Buysse

Even later hebben we afspraak in Oosteklo

met Danny Camerlinck,
boom van een vent,
vogelkenner en boeren­zoon

Een wandelaar passeert...
aan zijn gerief te zien een vogelaar*

HEY GASTEN, IS ER
IETS SPECIAALS TE ZIEN?

verrekijker

foto­toestel

*ander woord voor vogelkenner

JA HOOR, KIJK, EEN
GROEPJE GEELGORZEN!

WABLIJFT?
GEELGORZEN?!!

*De geelgors is een wreed zeldzaam vogelke,
typisch voor boerenakkers waar nog doornstruweel voorkomt.

JAWEL, HOOR
JE DAT NIET?

foto: Ludo Goossens

*een geelgors kent zijn klassiekers, en eindigt zijn liedje met de eerste tonen van de vijfde van Beethoven

AMAAI, GEELGORZEN, IK DACHT DAT DIE
BIJNA NIET MEER VOORKWAMEN??

Inderdaad, maar
met de hulp van
boeren, jagers,
particulieren
  n de gemeente,
overleven ze
hier nog. Aan-
planting van
doornstruweel
zorgt voor dek-
king, inzaaien
van graan-bloe-
menakkers levert
voedsel voor
winter en zomer.

Danny werkt mee aan het geelgorsproject met
landbouwers, RLM, de provincie en de gemeen-
te Assenede. De landbouwers krijgen voor de
graanakkertjes een vergoeding.

DOOR DIE GEELGORS
GAAN WE HIER NOG
INKOM MOETEN VRAGEN
AAN DIE TOERISTEN

MORGEN NOG WAT
BOEREN WARM MAKEN
VOOR DE GEELGORS...

